

سنجش کیفیت رویدادمرداری در پیاده‌راه‌های شهری با کاربست ممیزی طراحی شهری

(مورد پژوهی: پیاده‌راه حافظیه شیراز)

سیده فاطمه حسینی¹، علیرضا صادقی² و مسعود دادگر^{3*}

تاریخ دریافت: 1402/03/04

تاریخ پذیرش: 1402/10/07

(صفحات 61-82)

چکیده:

1-مقدمه: توسعه سریع شهری، ساخت‌وسازهای متعدد و طراحی بدون توجه به کیفیت عملکردی، معنایی و فرهنگی، تغییرات منفی قابل توجهی را بر فضاهای پیرامون یادبودهای تاریخی ارزشمند برجای گذاشته است. چنین تغییراتی، با اهمیت جایگاه ویژه این فضاها در سطح بین‌الملل و تأثیر آن‌ها بر رویدادمرداری در تضاد است. زیرا، فضاهای مجاور بناهای تاریخی، مناسب‌ترین بستر جهت برگزاری رویدادهای متنوعند و به‌کارگیری رویدادمرداری در آن‌ها سبب ارتقا کیفیت، حس تعلق شهروندان و تعاملات اجتماعی میان آن‌ها می‌شود. با پذیرش تأثیر بهبود کیفیت فضاها بر افزایش تعاملات اجتماعی، این تأثیر بیش از هر مکانی در پیاده‌راه‌های شهری مشهود خواهد بود.

2-روش تحقیق: به همین منظور، پژوهش حاضر با استفاده از روش ممیزی طراحی شهری تدوین شده است. از این رو، پس از مطالعات کتابخانه‌ای، معیارهای مؤثر جهت سنجش کیفیت رویدادمرداری در پیاده‌راه‌های شهری تدوین و پس از مشاهدات میدانی، معیارهای مذکور تدقیق، نقشه‌های شناختی مرتبط با معیارها تولید و سپس چک لیست ممیزی سنجش کیفیت رویدادمرداری در این پیاده‌راه تدوین شد. سپس با استفاده از روش نمونه‌گیری گلوله‌برفی، گروه کانونی متخصصان شهری شناسایی، تشکیل و با حضور مستقیم در محدوده و بحث و همفکری به اشباع نظری در خصوص امتیازدهی معیارها رسیدند.

3-نتایج و بحث: بررسی و مقایسه میان مؤلفه‌های رویدادمرداری در خیابان حافظیه، نشان می‌دهد که این خیابان در برخی مؤلفه‌ها نسبت به برخی دیگر، عملکرد بهتر و رویدادمدارانه‌تری را دارد. مثلاً در مؤلفه عملکردی - فعالیتی که نمود عینی و ملموس در جهت ایجاد رویدادمرداری و ساماندهی رویدادها دارد، نسبت به مؤلفه تجربی - زیبایی‌شناختی و پایداری محیطی بهتر عمل کرده است.

4-نتیجه‌گیری: نتایج حاصل از پژوهش، بیانگر آن است که پیاده‌راه حافظیه شیراز، هر چند کمبودهایی در رسیدن به فضای رویدادمدار را دارد، اما به دلیل ظرفیت‌های موجود همچون برخورداری از پیشینه فرهنگی و تاریخی، تالارهای رویداد متعدد، فضای باز رویدادمدار، ایمنی بالای حرکت و جابه‌جایی عابران پیاده، نگهداری و حفاظت از نمای حافظیه، کیفیت هوای مطلوب، عرض و طول و شیب مناسب پیاده‌راه، فضایی خاطره‌انگیز است و امکان برپایی رویدادهای متنوع را دارد.

واژگان کلیدی: رویدادمرداری، پیاده‌راه‌های شهری، ممیزی طراحی شهری، یادبودتاریخی، پیاده‌راه حافظیه شیراز.

¹ کارشناس ارشد طراحی شهری، گروه شهرسازی، دانشکده هنر و معماری، دانشگاه شیراز، شیراز، ایران.

² دانشیار، گروه شهرسازی، دانشکده هنر و معماری، دانشگاه شیراز، شیراز، ایران.

³ مربی، دانشکده هنر و معماری، دانشگاه علم و فرهنگ، تهران، ایران. نویسنده مسئول (daadgar@usc.ac.ir)

1- مقدمه

یادبودهای تاریخی، نماد هویت، تاریخ، فرهنگ، هنر و فضای اطراف این یادبودها، از مهمترین فضاهای عمومی شهری مطرح در سطح بین‌الملل هستند. فضاهای پیرامونی یادبودهای تاریخی ارزشمند، همواره به دلیل توسعه سریع شهری، ساخت‌وسازهای متعدد، رشد نامتوازن و همچنین طراحی بدون توجه به کیفیت عملکردی، معنایی و فرهنگی، تغییرات قابل توجهی را در جوهره وجودی خود به همراه داشته، که این تغییرات خود موجد عوارضی همچون کاهش حس تعلق نسبت به اصالت و هویت فرهنگی این فضاها، گسست اجتماعی و کاهش تعاملات میان شهروندان می‌شود.

بناهای تاریخی در طول زمان به عنوان شناسه معمار یا نماد یک شهر شناخته می‌شوند که با توجه به ارتباط واضح میان فضا و جامعه، می‌توانند جامعه را تعریف کنند (Yavari & Ayvazian, 2018) و همواره جایگاه ویژه‌ای در محیط شهری دارند زیرا که از یک سو می‌توان آن‌ها را مرجع فضایی و نشانگر فضای شهری برای جمعیت بومی و مهمانان کلان شهرها و از سوی دیگر، می‌توان آن‌ها را به عنوان ابزاری برای تفسیر و تبدیل حافظه جمعی¹ به شکل ملموس دانست (Antonova et al., 2017). در بازتولید و تداوم حافظه جمعی، سه عامل مهم از جمله، تاریخ و ارزش‌ها²، مکان³ و همچنین فعالیت‌ها- رویدادها⁴ اهمیت بسیار زیادی دارند (Lack & Hakimian, 2019). از سوی دیگر، رویدادمداری نیز به طرز قابل توجهی تحت تأثیر عناصر ارزشمند و تاریخی است. به عبارت دیگر، وجود بناهای تاریخی و ایجاد عناصر نمادین یکی از راهبردهای کالبدی شهرهای رویدادمدار برای ساخت تصویری متمایز از شهر و برندسازی است تا بتوانند برای خود مزیت رقابتی نسبت به دیگر شهرها ایجاد کنند. همچنین تحقیقات بر روی فضاهای شهری رویدادمدار نشان داده است که فضاهای تاریخی معمولاً انتخاب مناسبی برای برگزاری یک رویداد بوده‌اند (Richards & Palmer, 2010). یکی از مهمترین تأثیرات رویدادها بر فضای شهری، ارتقا کیفیت فضاست که خود، افزایش هویت شهروندان، مشارکت، تعاملات اجتماعی میان آن‌ها را به دنبال دارد و در نهایت موجب سرزندگی

فضا می‌شود. همین دلایل، روند برگزاری رویدادها را در نقاط مختلف جهان، از دهه پایانی قرن بیستم، افزایش داده‌است. علی‌رغم توجه به اهمیت و ضرورت رویدادمداری در سایر کشورها، این موضوع در ایران کمتر مورد توجه قرار گرفته است. حال اگر بتوان، از پتانسیل‌های بالقوه‌ای همچون یادبودهای تاریخی ارزشمند در شهرهای کشور ایران و کاربست رویدادمداری در فضای پیرامونی آن به سبب اهمیت در تداوم حافظه جمعی استفاده نمود، گام مؤثری در جهت ارتقا کیفیت فضاهای عمومی برداشته خواهد شد. لازم به ذکر است که، ضمن پذیرش تأثیر بهبود کیفیت فضاهای عمومی بر افزایش تعاملات اجتماعی، این تأثیر بیش از هر مکانی در پیاده‌راه‌های شهری مشهود خواهد بود. از این رو، در این پژوهش سعی شده تا با کاربست روشی تحت عنوان ممیزی طراحی شهری، عوامل سنجش کیفیت رویدادمداری برای پیاده‌راه‌های شهری مورد ارزیابی قرار داده شوند، که این هدف در بردارنده، شناخت معیارها و شاخص‌های مرتبط با کیفیت رویدادمداری در پیاده‌راه‌های شهری و همچنین بررسی فرآیند تدوین ممیزی طراحی شهری است. بدین ترتیب می‌توان بیان نمود، هدف اصلی پژوهش حاضر، سنجش کیفیت رویدادمداری در پیاده‌راه‌های شهری با کاربست ممیزی طراحی شهری است. برای این منظور «پیاده‌راه حافظیه شیراز»، فضای پیرامون یادبود تاریخی آرامگاه حافظیه، از نمادهای اصلی و خاطره‌انگیز شهر شیراز به عنوان نمونه موردی پژوهش انتخاب گردید. لازم به ذکر است که دلیل مهم انتخاب این فضا، عدم توجه کافی به معیارها و کیفیت‌های ساخت پیاده‌راه مقابل آرامگاه حافظیه و همچنین اهمیت رویدادمداری در فضای پیرامونی این بنا به عنوان یک سرمایه ارزش‌آفرین است. در این راستا، پس از سنجش رویدادمداری خیابان حافظیه شیراز، به وسیله چک لیست ممیزی طراحی شهری، راهبردها و سیاست‌هایی در جهت ایجاد و ارتقا رویدادمداری در پیاده‌راه حافظیه شیراز ارائه خواهد شد. بنابراین با توجه به هدف این پژوهش، پژوهش حاضر به دنبال پاسخ‌گویی به پرسش‌های زیر است:

منطقه ۱۲ شهر تهران» که در سال ۱۴۰۱، توسط صالحی معوا و همکاران انجام شده، اشاره کرد. نتایج این پژوهش نمایانگر میزان رویدادمرداری بیشتر پیاده‌راه و بوستان منطقه ۱۲ تهران در مقایسه با دیگر گونه‌هاست. در پژوهشی دیگر، جنگجو و همکاران در سال ۱۴۰۰، به ارائه راهبردهای برنامه‌ریزی شهرهای رویدادمدار بر مبنای اصول ارتقای رقابت‌پذیری یک مقصد گردشگری برای نمونه مطالعاتی شهر شیراز پرداختند و بیان نمودند که برنامه‌ریزی در شهرهای رویدادمدار، باید در پنج موضوع کلان چشم‌انداز شهر، روابط ذی‌نفعان، برنامه‌ریزی رویداد و منابع مرتبط با رویداد، بازاریابی، نظارت بر نتایج و پایداری صورت گیرد. محبوب جلالی و همکاران، نیز در سال ۱۳۹۹ سعی در ارائه الگوی سلسله‌مراتبی معناپذیری مکان با برپایی رویدادها در فضاهای عمومی شهری برای نمونه موردی بافت پیاده‌محدوده مرکز رشت داشتند و اشاره کردند که معناپذیرترین مرتبه آفرینش مکان در یک رویداد، میزان پیشبری فضای رویداد است و در این مرحله مخاطبان با نمایش میزان خلاقیت و توانایی‌های خود در پیشگاه دیدگان عموم، به خودشناسی عمیق‌تری دست می‌یابند.

به‌عنوان نمونه پژوهش‌های خارجی مرتبط با «تدوین ممیزی» می‌توان به پژوهش «کاوش و توسعه پیش‌گیری از جرم از طریق ممیزی طراحی محیطی (CPTED)^{۱۰}»؛ یک فرایند تکرارشونده^{۱۱} که در سال ۲۰۲۳ توسط کازنز^{۱۱} و همکاران تدوین شده اشاره کرد؛ نتایج این پژوهش نشان داد که استانداردهای مشخص در مکان‌های مناسب می‌توانند به بهبود درک ایمنی، امنیت و افزایش کیفیت زندگی کمک کنند. نورالدین و یوسل کایماز^{۱۲} نیز در سال ۲۰۲۱، به تدوین ممیزی برای معیارهای طراحی فضای باز در مورد پهنه‌های سکونتی محله‌ای در مجتمع باتیسهر، استانبول^{۱۳} پرداختند و نتیجه گرفتند که از میان معیارهای متأثر بر کیفیت فضاهای باز (دسترسی، فضای باز، مبلمان شهری، مبلمان هوشمند و ایمنی و منظر سازی)، باید توجه بیشتری به اختصاص فضای باز به ویژه استادیوم‌ها شود. در سال ۲۰۱۹، نیز هوی و پوجانی^{۱۴}، در پژوهشی کیفیت طراحی شهری و قابلیت پیاده‌روی خیابان‌های حومه شهر در یکی از شهرهای

(۱) معیارها و شاخص‌های مرتبط با کیفیت رویدادمرداری در پیاده‌راه‌های شهری شامل چه مواردی است؟
 (۲) فرآیند تدوین ممیزی طراحی شهری برای پروژه‌های تحقیقاتی و اجرایی چیست؟
 (۳) چه راهبرد و سیاست‌هایی را در جهت ایجاد رویدادمرداری در خیابان حافظیه شیراز، باتوجه به چک لیست ممیزی طراحی شهری می‌توان ارائه داد؟

۱-۱- مروری بر پیشینه پژوهش

در ارتباط با رویدادمرداری و تدوین ممیزی، پژوهش‌های فراوانی انجام شده است. به‌عنوان نمونه از پژوهش‌های خارجی مرتبط با «رویدادمرداری» می‌توان به پژوهش «تأثیر رویداد شهری فصلی بر سرزندگی شهری شهر میزبان: نمونه مطالعاتی ساحل تابستانی و سرزمین عجایب زمستانی در ناتینگهام، انگلستان»^۵ که در سال ۲۰۲۲ توسط هیو^۶ و همکارانش انجام شده، اشاره کرد. نتیجه حاصل از این پژوهش، شناخت رویداد شهری فصلی، به‌عنوان یک روش مکمل مفید می‌باشد که امکان افزایش سرزندگی شهری در شهر میزبان را داراست. زیرا نتایج، نشان‌دهنده سطوح مشارکت فضایی و اجتماعی مثبت از دسترسی، خوانایی، نفوذپذیری، انعطاف‌پذیری تا مشارکت، رضایت و فراگیری می‌باشد. پژوهشی دیگر، در سال ۲۰۱۷، توسط کلمبو و ریچاردز^۷ با نام «شهرهای رویدادمدار به‌عنوان کاتالیزورهای جهانی نوآوری: شبکه جشنواره سونار»^۸ نشان داد که جشنواره سونار، با استفاده از سبک‌های نوآوری، برای ایجاد محصولات جدید، باز کردن بازارهای جدید و تقویت موقعیت خود به‌عنوان منبع جهانی رویداد، خود را به یک مرکز ارتباطی در یک شبکه فرهنگی جهانی تبدیل کرده است. همچنین ریچاردز در سال ۲۰۱۷، پژوهشی دیگر را با نام «مدل‌های نوظهور شهر رویدادمدار»^۹ تدوین و اشاره نمود که در خصوص سیاست‌های رویدادهای شهرهای سراسر جهان، سه مدل سیاست در حال ظهور با نام‌های سیاست رویدادمحور، سیاست بخش‌محور و سیاست شبکه‌محور وجود دارد. از جمله نمونه پژوهش‌های داخلی مرتبط نیز می‌توان به پژوهش «تحلیل و مقایسه میزان رویدادمرداری فضاهای عمومی شهری مورد مطالعه:

استرالیا را با استفاده از ممیزی¹⁵ بررسی کردند و دریافتند که کمبود سرزندگی و پیاده‌روی در خیابان‌های حومه شهر بریزبن به دلیل کیفیت پایین طراحی شهری آن‌ها است. در همین سال، حمیدی و موذنی به بررسی مقاله با عنوان «بررسی رابطه بین کیفیت طراحی شهری و رفتار راه رفتن: شواهد تجربی از دالاس»¹⁶ به این نتیجه دست یافتند که دو ویژگی تصویرپذیری و شفافیت بر حجم عبور عابرین پیاده بشدت تأثیرگذار است و سایر ویژگی‌های طراحی شهری از جمله مقیاس انسانی، پیچیدگی و همچنین محصور بودن، علی‌رغم توجه نظری و تلاش‌های گسترده عملیاتی‌سازی، نقش مهمی در پیاده‌روی ندارند. یوینگ و هندی¹⁷ در سال 2009 کیفیت‌های ذهنی محیط خیابان‌های شهری را با کمک اندازه‌گیری کیفیت طراحی شهری (تصویرپذیری، محصوریت، مقیاس انسانی، شفافیت و پیچیدگی) و با استفاده از رتبه‌بندی‌های یک پانل متخصص در جهت اندازه‌گیری کیفیت‌های ذهنی محیط خیابان و آزمودن ارتباط آن با پیاده‌روی، در مقاله‌ای تحت عنوان «سنجش معیارهای غیرقابل اندازه‌گیری: کیفیت‌های طراحی شهری مرتبط با قابلیت راه رفتن»¹⁸ مورد بررسی قرار دادند. مودون و لی¹⁹، در سال 2023 از متغیرهای چهارگانه فردی؛ فضایی-فیزیکی، فضایی-رفتاری، فضایی-روانی اجتماعی و مبتنی بر سیاست برای اندازه‌گیری بخش مؤثر محیط بر پیاده‌روی و دوچرخه‌سواری در پژوهش «پیاده‌روی و دوچرخه‌سواری: ارزیابی ابزارهای ممیزی زیست‌محیطی»²⁰ استفاده کردند.

با نگاهی تحلیلی به پژوهش‌های فوق، می‌توان نتیجه گرفت که بحث سنجش رویدادمداری با استفاده از روش تدوین ممیزی، به‌ویژه در پژوهش‌های داخلی آن‌طور که باید مورد توجه قرار نگرفته است و از سوی دیگر، پژوهش‌های متمرکز بر موضوع رویدادمداری هیچ‌کدام به‌صورت دقیق به ارائه راهبردها و سیاست‌های مختلف جهت ایجاد رویدادمداری نپرداختند؛ از این رو، نگارندگان تلاش کردند تا ضمن معرفی روش ممیزی و سنجش کیفیت رویدادمداری با کاربری روش مذکور، راهبردها و سیاست‌هایی را در جهت ایجاد و ارتقا

رویدادمداری (متناسب باهدف اصلی پژوهش) برای پیاده‌راه حافظیه شیراز تدوین نمایند.

2-1- چارچوب نظری

1-2-1- رویدادمداری

رویدادها، توصیف‌کننده جشن‌ها، نمایش‌ها و مراسم‌های ویژه هستند و باهدف شاخص نمودن موقعیت‌های ویژه، به شکل آگاهانه‌ای برنامه‌ریزی و اجرا می‌شوند (Richards & Palmer, 2010). رویدادها، به‌منظور تبادل نمادهای فرهنگی در سطح جهان، به شبکه‌های مهمی تبدیل شده‌اند. برای مثال رویدادهای ورزشی مانند بازی‌های المپیک، رویدادهای فرهنگی مانند پایتخت فرهنگی اروپا²¹ و انجمن‌های تجاری مانند جشنواره فیلم کن²² به تولید و گردش ارزش نمادین کمک می‌کنند (Colombo & Richards, 2017) از دهه پایانی قرن بیستم، در نقاط مختلف جهان روند برگزاری رویدادها بسیار شتاب داشته است. دلایل این رشد سریع را می‌توان در عواملی چون تغییر در رویکردهای مدیریت شهری، تغییر شکل کالاهای اقتصادی و مطرح‌شدن فرهنگ به‌عنوان ابزاری برای تولید اشتغال و سرمایه و تأثیر غیر قابل انکار جهانی‌شدن در افزایش رقابت میان شهرها بر سر جذب سرمایه جست‌وجو کرد (نورائی و نیکوستاری، 1396).

همیشه رابطه نزدیکی بین رویدادها و شهرها وجود داشته است. شهرها صحنه‌ای را که تعداد زیادی از رویدادها در آن رخ می‌دهند، ایجاد می‌کنند و رویدادها نیز انرژی کاتالیزوری را که توسعه شهری را هدایت می‌کند، فراهم می‌کنند (Richards, 2017). مفهوم «شهر رویدادمدار» از مشاهدات اولیه‌ای ایجاد شد که شهرها از رویدادها برای دستیابی به طیف فزاینده‌ای از اهداف سیاسی، از جمله رشد اقتصادی، تغییر تصویر ذهنی، انسجام اجتماعی و توسعه مجدد فیزیکی استفاده می‌کردند (Richards & Colombo, 2017). ریچاردز و پالمر (2010) تعریف زیر را در مورد مفهوم شهر رویدادمدار ارائه کردند: «یک شهر رویدادمدار از یک برنامه رویدادها، به‌صورت راهبردی و پایدار، برای پشتیبانی از سندهای طولانی مدت راهبردی به‌منظور ارتقای کیفیت زندگی

زندگی شهری ضروری هستند و به همین دلیل به عنوان عناصری بسیار خاطره‌انگیز در شهرهای امروزی شناخته می‌شوند (Saghafi et al., 2012). علاوه بر این، عملکرد پیاده‌راه‌ها تنها به حرکت متکی نیست، بلکه به عنوان یک فضای عمومی است که در آن اجتماع‌پذیری، فعالیت‌ها و دسترسی به شکل یکپارچه‌ای عمل می‌کند (Yassin, 2019). از جمله نقش‌های مختلف پیاده‌راه‌ها در فضاهای شهری می‌توان به نقش زیست‌محیطی (کاهش دما در مرزهای جزیره گرمایی و کاهش آلودگی صوتی و هوا)، اجتماعی (افزایش تنوع فعالیت‌ها، خلق موقعیت‌ها جهت ارتباطات مردم و افزایش امنیت)، اقتصادی (افزایش سود کسب‌وکار، افزایش درآمد برای بودجه شهر و ارتقا جذابیت شهر)، جابه‌جایی (انتخاب حرکت فعال) و سلامتی (ایجاد فضای سبز اضافی، حفظ رفاه عاطفی و سلامت جسمانی) اشاره کرد (Iuliiia & valentina, 2022).

برای همگان استفاده می‌کند.» همچنین در جایی دیگر اشاره می‌کنند که شهر رویدادمدار شهری است که از رویدادها برای پشتیبانی از برنامه توسعه طولانی مدت و بالابردن کیفیت زندگی استفاده می‌کند (جنگجو و همکاران، 1400).

همان‌گونه که بیان شد، رویدادها نقش بسیار مهمی در فضای شهری دارند. جدول زیر به بررسی نقش مهم رویدادها و توضیحات آن‌ها در فضای شهری اشاره می‌کند.

2-2-1- پیاده‌راه‌های شهری

پیاده‌راه مفهومی است که از سال‌های 1950 میلادی مطرح شد و برای رقابت با حومه‌های شهری، اقدام به کاهش بار ترافیک از خیابان‌های قدیمی مرکز شهر می‌نمود (Habibi & haghgi, 2018). پیاده‌راه‌ها نه تنها مهم‌ترین فضاهای رایج شهری هستند، بلکه برای تداوم

جدول 1- نقش رویدادها در فضای شهری

Tab. 1- The role of events in the urban space

نقش رویدادها در فضای شهری	توضیحات
ایجاد خاطره و تجربه در فضای شهری	رویدادها ابزارهای غیرفیزیکی را به عناصر فیزیکی و ساختمانی فرهنگ، اضافه می‌کنند؛ در واقع این ابزارهای غیرفیزیکی، خاطرات شهروندان از فضای شهری و همچنین معنایی است که در تعامل ساکنان با فضا ساخته می‌شود. خاطرات شهروندان از شهر در دودسته خاطرات فردی ما از آشنایی‌ها (رویدادهای شادی‌بخش و مصائبی که با آن مواجه شدیم) و دسته دوم خاطره جمعی ما از شهرها، مبتنی بر تجربه زیست (حاصل مشارکت فعال مردم در رویدادهای شهری) است.
تولید تجارب متفاوت در فضا برای شهروندان	رویدادها در واقع سناریویی را فراهم می‌کنند که در آن تقابل و رودررویی بشر فراهم می‌شود. همچنین حس (بودن در جایی) در رویدادها معنای جدیدی به خود می‌گیرد که در جوامع مدرن با توجه به نقش مهمشان در تقویت هویت فردی و اجتماعی تبدیل به تجربه ضروری می‌شوند.
آفرینش ضرب‌آهنگ در فضای شهری	تعامل مردم، رویدادها و فضاها در شهر، جریان پیوسته‌ای از فعالیت‌ها را تولید می‌کند که زندگی و ریتم به شهرها می‌بخشد. ضرب‌آهنگ شهر، هماهنگی میان ساکنین و بازدیدکنندگان است که ساختار و نظم به تجارب شهری می‌بخشد و ضرب‌آهنگ در حس (زمان مکان‌مند شده) و (مکان زمان‌بندی شده) روزانه در شهر را ثبت می‌کند.
بازآفرینی شهری	پروژه‌های رویداد در بازآفرینی مطرح می‌شوند تا به گستره‌ای از تأثیرات شامل افزایش گردشگری، حمایت از مشاغل کوچک، تدارک ساختمان‌های جدید، نوسازی ساختمان‌های قدیمی، اشتغال‌زایی، بهبود سلامت و افزایش سطح مشارکت کمک کنند. رویدادها از طریق نیروی کمکی، امکان توسعه و بهبود شهر را به شدت افزایش داده و بدین ترتیب موجب بازآفرینی شهری می‌شوند. در درون بافت رویدادها، مفهوم نیروی کمکی شامل فعالیت‌هایی است که در اطراف رویداد اصلی برگزار شده و به دنبال به حداکثر رساندن منافع بلندمدت از رویدادها هستند. این تمرکز بر منافع طولانی مدت از رویدادها، از این جهت اهمیت دارد که فرصت‌هایی را برای بازآفرینی رویدادمدار فراهم می‌کند.

3-2-1- رویه‌مداری در پیاده‌راه‌های شهری

رویدادها تأثیرات فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و تصویری مهمی برای مکان‌هایی که میزبان آن‌ها هستند، دارند. این تأثیرات محرکی برای افزایش تعداد رویدادها در سراسر جهان هستند (Richards & Palmer, 2010). در تجارب معاصر، رویه‌مداری به عنوان یک راهبرد کلیدی، جهت ارتقاء کیفیت فضاهای عمومی شهری با نگاه فرهنگ مینا، مطرح شده است (Salehi et al., 2021). ضمن پذیرش تأثیر بهبود کیفیت فضاهای عمومی شهری بر افزایش تعاملات اجتماعی در فضاهای شهری، این تأثیر را بیش از هر جای دیگری می‌توان در پیاده‌راه‌ها مشاهده نمود (Sadri et al., 2019). زیرا هدف پیاده‌روی، احیای مراکز شهر با ایجاد فضای عمومی دلپذیر و کاربردی، ترغیب مردم به حرکت در فضای عمومی و برقراری ارتباط است. به عبارت دیگر، فضاهای پیاده در شهر، به جذاب نمودن شهرها برای بازدیدکنندگان و ساکنان محلی، حفظ میراث فرهنگی شهر و تقویت حس اجتماعی ساکنان کمک می‌کنند (Menzina & Vugule, 2020).

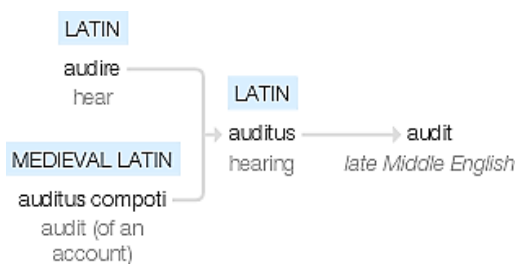
با توجه به اهمیت رویه‌مداری در جهت ارتقا کیفیت فضای شهری و ارتباطات و تعاملات اجتماعی، چهارچوب مفهومی زیر (شکل 1)، به منظور تبیین شاخص‌ها و معیارهای رویه‌مداری در پیاده‌راه‌ها (مهمترین مکان‌های عمومی شهر) توسط نگارندگان، تدوین شده است. در این راستا، به دلیل ارتباط دوسویه میان رویه‌مداری و افزایش کیفیت فضاهای شهری، با نگاهی کوتاه به مؤلفه‌های سازنده کیفیت طراحی شهری گلکار، مؤلفه‌ها در سه دسته عملکردی- فعالیتی، تجربی- زیبایی‌شناختی و پایداری محیطی تقسیم شده‌اند. در دسته بندی مذکور، مؤلفه‌های عملکردی شامل شاخص‌هایی هستند که نمود عینی و ملموس (کاربری‌ها، موقعیت و دسترسی، مدیریت و برنامه‌ریزی و عملکرد فضای باز عمومی) جهت ایجاد رویه‌مداری و

همچنین ساماندهی و مدیریت رویدادها را دارند. مؤلفه‌های تجربی- زیباشناختی نیز، پس از دسته بندی در دو بعد عینی (ساختارکالبدی، دید و منظر) و ذهنی (هویت و معنا) نشان‌دهنده تأثیرات و دریافت‌های ادراکی، شناختی محیط‌های رویه‌مدار و در نهایت مؤلفه پایداری محیطی، شامل ویژگی‌های محیط رویه‌مدار است.

شکل 1، چهارچوب مفهومی پژوهش را نشان می‌دهد. جدول 2، با توجه به منابع مطالعاتی مختلف، به بررسی مفهوم تمامی شاخص‌های مذکور در چهارچوب مفهومی بالایی پردازد.

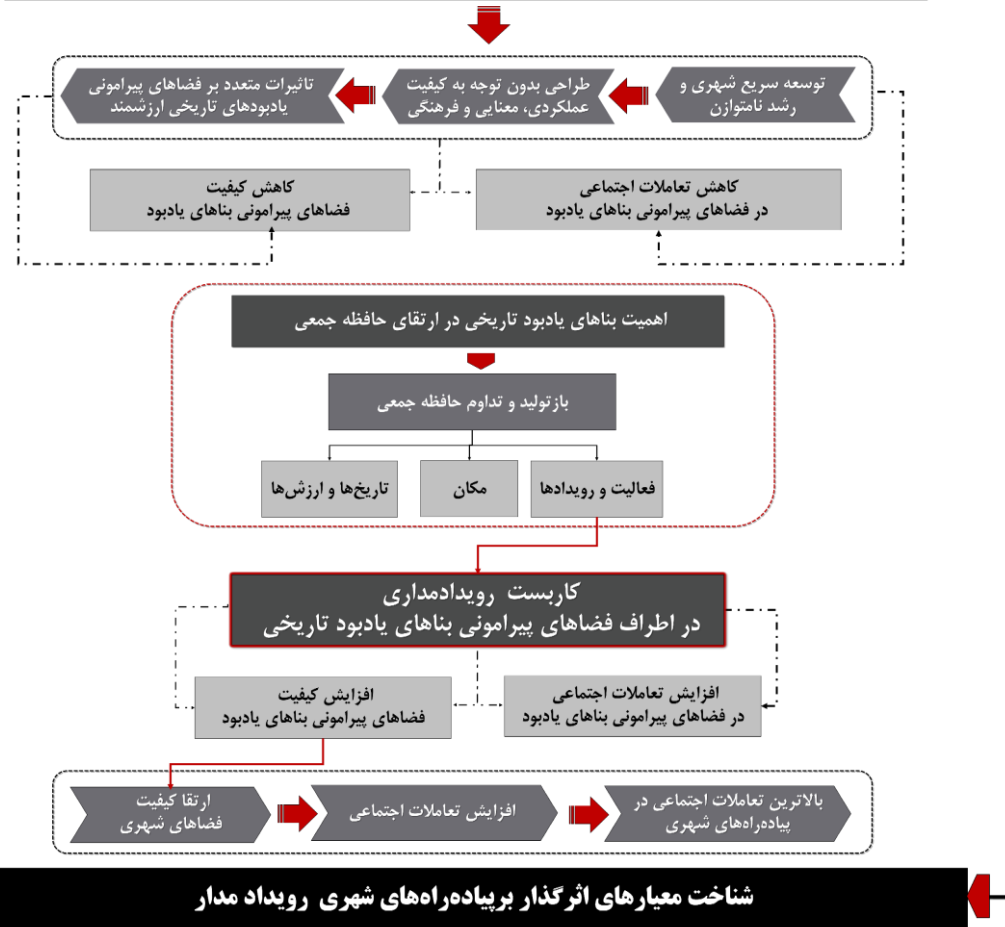
4-2-1- تدوین ممیزی طراحی شهری

اصطلاح «ممیزی - حسابرسی»²³ از واژه لاتین «Audire» اتخاذ شده که به معنای «شنیدن» است. زیرا در گذشته، یک حسابرس²⁴ به منظور تأیید صورت‌های مالی که توسط حسابدار با صدای بلند خوانده می‌شد، گوش می‌داد (Olojede & Olayinka; 2022). از این رو می‌توان بیان کرد که هدف اولیه ممیزی، شناسایی و جلوگیری از خطاها و تقلب‌ها بود. البته پس از انقلاب صنعتی، انتظار می‌رفت که ممیزی بتواند به جای کشف اشتباهات و تقلب‌ها، صحت و عادلانه بودن حساب‌ها را مشخص نماید (Olojede & Olayinka; 2020). شکل ۲، ریشه‌شناسی این واژه را نمایش می‌دهد.

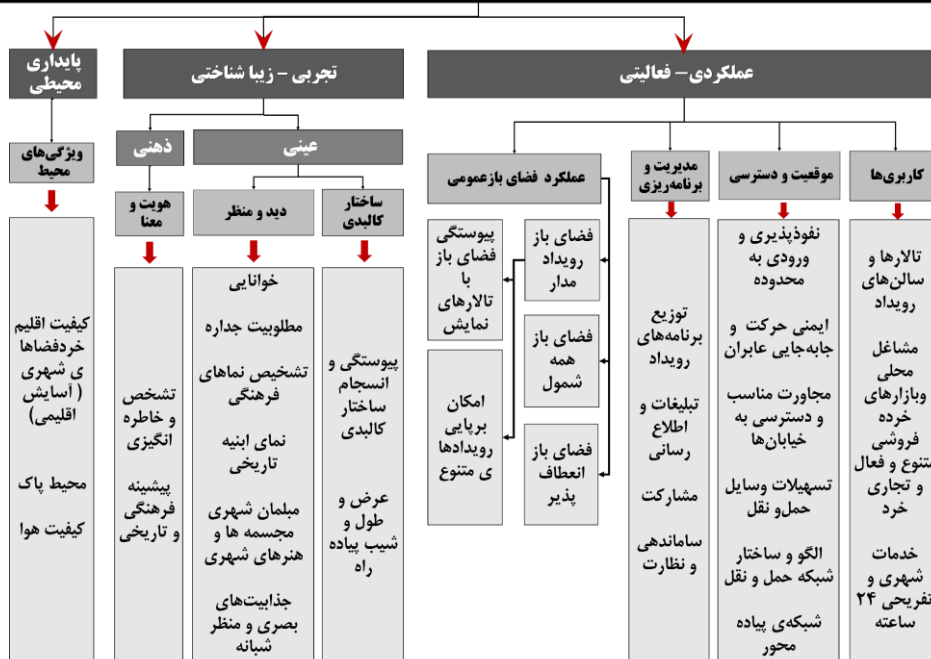

شکل 2- ریشه‌شناسی واژه ممیزی
Fig. 2- Etymology of audit

سنجش کیفیت رویدادمداری در پیاده‌راه‌های شهری با روش ممیزی طراحی شهری

شناخت معیارهای اثرگذار بر پیاده‌راه‌های شهری رویداد مدار

شکل 1- معیارهای مؤثر جهت سنجش کیفیت رویدادمداری در پیاده‌راه‌های شهری

Fig. 1- Effective criterias for measuring the quality of event-oriented in urban pedestrian streets

جدول 2- بررسی مفاهیم مرتبط با مولفه‌ها و شاخص‌های مؤثر جهت رویدادمنداری

Tab. 2- Examining concepts related to effective components and indicators for event-oriented

مؤلفه‌ها	شاخص‌ها	توضیحات	منابع
فعالیتی - عملکردی - عملکردی	کاربری	یکی از عوامل اساسی که در جهت افزایش جاذبه محیط‌های شهری به کار برده می‌شود تنوع فعالیتی است. تنوع فعالیتی غالباً بر امکان حضور هر چه بیشتر افراد در فضاهای شهری دلالت دارد؛ بنابراین ارتقای فضاهای شهری که دربردارنده گوناگونی و تنوع فعالیتی - کالبدی باشد، حضورپذیری اقشار گوناگون را افزایش داده و فضا را حضورپذیرتر و پرشورتر خواهد کرد.	Richard & Palmer, 2012 Gehl, 1987
	موقعیت و دسترسی	اساساً دسترسی‌های آزاد سبب ترغیب افراد برای شرکت در فعالیت‌های فرهنگی و اجتماعی می‌شوند. این‌گونه از زیرساخت‌های عام امنیت، سهولت دسترسی و روند کلی حرکت را تضمین می‌کنند؛ بنابراین برای شرکت در یک رویداد، سهولت دسترسی اهمیت دارد.	Busa et al., 2011: 27 Richard & Palmer, 2012: 78
	مدیریت و برنامه‌ریزی	فضای شهری بستر رخداد زندگی اجتماعی شهروندان است. باتوجه به این موضوع که عامل پایداری رویدادها مشارکت و تعاملات مردمی است، هر چه سطح مشارکت افراد در رویداد بیشتر باشد، رویداد پایدارتر است، چرا که مردم خود دوباره عامل ایجاد رویداد در آینده می‌شوند. در همین راستا تصمیم‌گیری‌های دولتی و سیاست‌گذاری‌ها در سطح خرد باید لزوم مشارکت شهروندی تحت نظارت سیاست‌ها را مدنظر قرار دهند.	Holmes et al., 2015
زیبایی - زیبایی‌شناسی - تجریدی	عملکرد فضای باز عمومی	قرارگرفتن گونه‌های مختلف فعالیت‌های اجتماعی و فرهنگی و ایجاد اختلاطی همگن از تمام گروه‌های جامعه در راستای ارتقا کیفیت همه‌شمولی عرصه‌های همگانی ضروری است. وجه مردم‌سالارانه مکان رویدادها از ویژگی‌های بارز یک رویداد مؤثر به شمار می‌رود.	Richard & Palmer, 2012
	هویت و معنا	بافت‌های دارای عناصر تاریخی برای مردم جذاب‌اند و تمایل بیشتری برای حضور در فضا را ایجاد می‌کنند. عناصر تاریخی هم به‌واسطه کشش بصری و غنای حسی و هم قدرتمند بودن و القای حس هویت و حس تعلق عامل حضورپذیری افراد را فراهم می‌کنند. همچنین برای ساخت تصویری متمایز از شهر و برندسازی می‌توان با کمک عناصر تاریخی و نمادین مزیت رقابتی را در یک فضای شهری نسبت به دیگر فضاها ایجاد کرد.	Richard & Palmer, 2012 Getz, 2018
	ساختار کالبدی	موقعیت مکان برگزاری رویداد در بافت شهری بر کیفیت برگزاری رویداد تأثیرگذار است. همچنین فضاهایی که سلسله‌مراتبی از حرکت و مکث را دارا باشند نقش مؤثری در ترغیب افراد به شرکت در رویدادها دارند	Smit, 2015: 25
تابداری محیطی	دید و منظر	تسهیلات فضایی به‌سهولت، آسودگی و رضایت اشخاص در بهره‌گیری از فضا کمک خواهد کرد. ساختمان‌ها و فضاهای طراحی شده با مقیاس انسانی، طراحی خوب، مواد و مصالح و از همه مهم‌تر امکانات رفاهی سبب ایجاد فضا برای پیاده‌روی و تعاملات اجتماعی می‌شود و از عوامل اصلی تعیین‌کننده استفاده از فضاست	Richard & Palmer, 2012
	ویژگی‌های محیط	وجود زیرساخت‌های خاص از جمله؛ امکانات رفاهی، فضاهای سبز و سایر موارد مشابه در کنار تسهیلات رفاهی در فضاهای شهری می‌توانند موجبات آرامش و آسایش روانی شهروندان را پدیدآورند و هر چه این دو عامل تأمین شوند، حضورپذیری یک فضا بیشتر است.	Richard & Palmer, 2012: 78

اماکن و عناصر در محیط ساخته شده در برابر مجموعه‌ای از شرایط هنجاری یا اصول بهترین عملکرد» اشاره دارد. به‌عبارت‌دیگر می‌توان گفت ممیزی، سیستمی از بررسی‌های طراحی را فراهم می‌نماید که می‌تواند برای ترویج راه‌حل‌های طراحی «بهترین عملکرد» انجام شود. لازم به ذکر است که این ابزارها، کیفیت‌ها و عملکردهای محیط‌های ساخته شده را به منظور افزایش درک از روابط انسان و محیط ساخته شده و اطلاع‌رسانی

معنای لغوی این واژه در دیکشنری آکسفورد در دو معنای «بازرسی رسمی از حساب‌های یک سازمان، معمولاً توسط یک نهاد مستقل»²⁵ و «بررسی یا ارزیابی سیستماتیک چیزی»²⁶ آمده است (Oxford Languages, 2024). با توجه به دومین، معنای مذکور در دیکشنری، می‌توان بیان نمود که مفهوم ممیزی محیط ساخته‌شده²⁷ به «مجموعه‌ای از ابزارها و تکنیک‌های طراحی شده به منظور ارزیابی سیستمی

است. تحلیل‌های کمی یا کیفی شامل همه یا ترکیبی از مواردی همچون، دسترسی و گردش عابر پیاده، توده، ارتفاع و نماهای ساختمانی، شبکه خیابان و حجم ترافیک در دوره‌های اوج و غیر اوج، مشخصات جمعیتی موجود و پیش‌بینی شده یک پهنه شهری، ویژگی‌های طبیعی، مانند پوشش گیاهی، خاک، آب‌نماها و سیستم‌های زیست‌محیطی قابل توجه، اثرات میکرو اقلیم (خورشید، باد، الگوهای دما) و همچنین ساختمان‌های مهم و ویژگی‌های میراث و ارزش فرهنگی است (Urban Design Toolkit, 2006).

شکل زیر فرایند تدوین ممیزی طراحی شهری را نمایش می‌دهد. نگارندگان تلاش کردند، با توجه به منابع مطالعاتی مختلف، فرایند تدوین ممیزی را در قالب الگوی پیشنهادی زیر (شکل 3) ارائه نمایند.

مداخلات طراحی شده برای دستیابی به اهداف مختلف، کمی می‌سازند (Cozens, et al., 2023). بنا بر تعاریف بالا، در خصوص چستی ممیزی طراحی شهری²⁸ می‌توان این عبارت را بیان نمود: «تجزیه و تحلیل نظاممند و جامع یک محله، شهرک یا شهر موجود که منجر به توسعه خلاصه طراحی، استراتژی یا اجرای پروژه‌های طراحی می‌شود». در واقع ممیزی طراحی شهری داده‌های اولیه پیرامون موضوعات و مسائل شهری را از طریق ارزیابی‌های دقیق، تجزیه و تحلیل کیفیت‌های محیطی وضع موجود، ارائه می‌کند. این روش می‌تواند برای اطلاع‌رسانی در مورد طرح‌های پیشنهادی و سیاست‌های آینده استفاده شود. ممیزی طراحی شهری شامل استفاده از طیف وسیعی از ابزار تحقیق، تحلیل طراحی شهری، تحقیقات و تحلیل‌های کمی و کیفی

شکل 3- فرآیند تدوین ممیزی طراحی شهری

Fig. 3- The process of compiling an urban design audit

2- روش تحقیق

پژوهش حاضر از نظر هدف، از جمله تحقیقات کاربردی و از حیث روش پاسخ‌دهی به مسائل تحقیق، با رویکرد توصیفی-تحلیلی و در راستای گردآوری داده‌ها، از روش مطالعات کتابخانه‌ای و مشاهدات میدانی استفاده شده است. برای پژوهش حاضر، چند مرحله اساسی دنبال شد که به صورت اجمالی در زیر توضیح داده شده است:

□ جست‌وجوی منابع مختلف و مطالعات کتابخانه‌ای: بدین منظور، جهت انتخاب شاخص‌های معتبر سنجش کیفیت رویدادمداری در پیاده‌راه‌های شهری، از پایگاه‌های اطلاعاتی، Elsevier، Springer و Sid استفاده شد. در این راستا منابعی با واژگان کلیدی همچون: - Event, Oriented, Social Interactions, Urban pedestrian Historical street, Collective memory, Quality monuments, مطالعه و ضمن استخراج مؤلفه‌ها، مفاهیم اثرگذار و مرتبط با موضوع تحقیق معیارهای مؤثر جهت سنجش کیفیت رویدادمداری در پیاده‌راه‌های شهری (شکل 1) تدوین شد. سپس با توجه به مقالات متعدد در خصوص Urban Audit، نگارندگان تلاش کردند تا ضمن بررسی مفهوم ممیزی، نحوه فرایند تدوین ممیزی طراحی شهری (شکل 3)، را بررسی کنند.

□ مشاهدات میدانی: با توجه به مشاهدات میدانی نگارندگان در خصوص نمونه مطالعاتی "پیاده‌راه حافظیه شیراز"، ابتدا مؤلفه‌های مذکور در شکل 1، تدقیق شدند. به منظور شناسایی بهتر نمونه مطالعاتی و همچنین مؤلفه‌های رویدادمداری در این خیابان، نقشه‌های شناختی (شکل 7 تا 14) مرتبط با معیارهای تدقیق شده رویدادمداری در پیاده‌راه حافظیه شیراز تولید و سپس چک‌لیستی تحت عنوان، چک‌لیست ممیزی سنجش رویدادمداری در خیابان حافظیه شیراز (جدول 5) تدوین شد.

□ نظرسنجی از متخصصان: با توجه به هدف پژوهش و آشنا نبودن برخی از مفاهیم مطالعه، شرکت‌کنندگان در تحقیق حاضر، 5 نفر از متخصصان شهری²⁹ بودند که با نمونه‌گیری هدفمند، به روش گلوله‌برفی³⁰، تا رسیدن به اشباع نظری معرفی متخصصین انتخاب شدند. این

متخصصان که به واسطه پژوهش‌ها و تجارب مختلف، به مباحث رویدادمداری مسلط و از وضعیت پیاده‌راه حافظیه آگاه بودند (جدول 3)، یک گروه تمرکز یا کانونی³¹ را تشکیل داده و سپس با حضور مستقیم در پیاده‌راه حافظیه، مشاهده نقشه‌های شناختی تدوین شده، بحث‌های گروهی متعدد و هم‌فکری، ضمن ارزیابی دقیق فضای مذکور به اجماع نظری در خصوص امتیازهای هر معیار موجود در چک‌لیست ممیزی رسیدند. لازم به ذکر است که با توجه به ترکیب متخصصان در زمینه پژوهشی و اجرایی، جهت گیری افکارشان، انتخاب زمانی مشخص برای حضور مستقیم در فضای مطالعاتی، استفاده از روش گروه کانونی، روشی دشوار بود، اما نگارندگان به دلیل بهره‌گیری از تفکرات و نظرات آن‌ها، جهت تدوین بهترین راهبردها و سیاست‌های ایجاد رویدادمداری و همچنین نیاز به جمع‌آوری هم‌زمان داده‌ها، از این روش استفاده نمودند. بدیهی است که رتبه‌بندی توسط متخصصان آگاه به این موضوع، از کیفیت اعتبار مناسبی برخوردار است. در این راستا، جهت امتیازدهی به معیارها از طیف 5 گزینه‌ای لیکرت (1= بسیار ضعیف، 2= ضعیف، 3=متعادل، 4=خوب، 5= بسیارگو) استفاده شده است (جدول 5).

جدول 3- توصیف جامعه آماری متخصصان

Tab. 3 - Description of the statistical community of experts

افراد	فراوانی	درصد
پژوهشگران دکتری شهرسازی با تخصص در زمینه پژوهشی رویدادمداری	3	60
متخصصان شهرسازی شهرداری منطقه 3 با تجارب اجرایی و آگاهی کامل از پیاده‌راه حافظیه	2	40

با توجه به مراحل و توضیحات فوق، می‌توان بیان نمود که معرفی، استفاده و نحوه تدوین فرایند ممیزی طراحی شهری و همچنین انتخاب محدوده مطالعاتی "پیاده‌راه حافظیه" به‌عنوان فضای دارای پتانسیل جهت رویدادمداری، از نوآوری‌های پژوهش جاری محسوب می‌شوند.

جدول 4- نمونه‌ای از چک لیست ممیزی
Tab. 4- An example of an audit checklist

توضیحات در خصوص هدف پژوهش و چگونگی امتیازدهی به هر معیار			
اطلاعات در خصوص شناخت بیشتر محدوده مورد مطالعه (به واسطه تصاویر مرتبط با محدوده، نقشه‌های شناختی، برش‌هایی از فیلم و...)			
شاخص	معیار	وزن (در صورت لزوم)	امتیاز
نام هر شاخص در این قسمت نوشته شود. هر شاخص از چندین معیار تشکیل شده که لازم است هر معیار باتوجه به بستر مطالعاتی تدقیق شود.			
	معیار شماره ۱		
	معیار شماره ۲		

شکل 6- محدوده خیابان حافظیه شیراز (قبل از تبدیل خیابان به پیاده‌راه)
Fig. 6 - The area of Hafezieh Street, Shiraz (before turning the street into a pedestrian street)

شکل 5- پراکنش توده و فضای درون آرامگاه حافظیه شیراز.
Fig. 5 - Distribution of mass and space inside the tomb of Hafezieh, Shiraz

شکل 4- موقعیت قرارگیری خیابان و آرامگاه حافظیه.
Fig. 4 - The Location of Hafezieh Street & Hafezieh tomb, 2020

شکل 8 - موقعیت و دسترسی خیابان حافظیه شیراز
Fig. 8 - Location and access of Hafezieh Street in Shiraz

شکل 7- کاربری خیابان حافظیه شیراز
Fig. 7 - The land use of Hafezieh Street in Shiraz

شکل 10- ساختار کالبدی خیابان حافظیه در قالب دیاگرام
Fig. 10- The physical structure of Hafezieh Street in the form of a diagram

شکل 9- عملکرد فضای باز عمومی خیابان حافظیه
Fig. 9 - Function of public open space on Hafezieh Street

شکل 12- ویژگی‌های محیط خیابان حافظیه
Fig. 12- Characteristics of the environment Hafezieh Street

شکل 11- دید و منظر خیابان حافظیه
Fig. 11 - View and landscape of Hafezieh Street

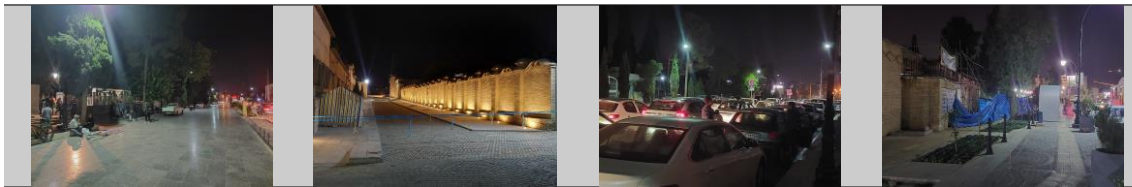
شکل 14- فضاهای خاطره‌انگیز خیابان حافظیه
Fig. 14 - Memorable spaces of Hafezieh Street

شکل 13- هویت و معنای خیابان حافظیه
Fig. 13 - The identity and meaning of Hafezieh Street

جدول 5- چک لیست ممیزی رویدادمداری در پیاده‌راه حافظیه شیراز
Tab. 5- Event-oriented audit checklist in Shiraz's Hafezieh pedestrian walkway

متخصص گرامی، این چک‌لیست باهدف سنجش کیفیت رویدادمداری در پیاده‌راه حافظیه شیراز تدوین شده است. لطفاً باتوجه‌به نقشه‌های شناختی مرتبط با محدوده مطالعاتی، تصاویر، ضمن حضور مستقیم در محل، مشورت و هم‌فکری با سایر متخصصان، معیارهای زیر را امتیازدهی (1 تا 5) نمایید. از همکاری جنابعالی صمیمانه تشکر می‌شود.

شاخص کاربری	معیار	امتیاز
	تالارها و سالن‌های رویداد	5
	مشاغل محلی و بازارهای خرده‌فروشی متنوع و فعال و تجاری خرد	1
	خدمات شهری و تفریحی ۲۴ ساعته	1
موقعیت و دسترسی		
	نفوذپذیری و ورودی به محدوده	3
	ایمنی حرکت و جابه‌جایی عابران	5
	مجاورت مناسب و دسترسی به خیابان‌ها	4
	تسهیلات وسایل حمل‌ونقل	3
	الگو و ساختار شبکه حمل‌ونقل	2
	شبکه پیاده محور	1
مدیریت و برنامه‌ریزی		
	توزیع برنامه‌های رویداد	1
	تبلیغات و اطلاع‌رسانی	2
	مشارکت	2
	ساماندهی و نظارت	3
عملکرد فضای باز عمومی		
	فضای باز رویداد مدار (شامل پیوستگی فضای باز با تالارهای نمایش، امکان برپایی رویدادهای متنوع)	5
	فضای باز همه‌شمول	2
	فضای باز انعطاف‌پذیر	2
هویت و معنا		
	تشخص و خاطره‌انگیزی	5
	پیشینه فرهنگی و تاریخی	5
ساختار کالبدی		
	پیوستگی و انسجام ساختار کالبدی	2
	عرض و طول و شیب پیاده‌راه	5
دید و منظر		
	خوانایی	3
	مطلوبیت جداره	3
	تشخیص نماهای فرهنگی	2
	نمای ابنیه تاریخی	5
	مبلمان شهری، مجسمه‌ها و هنرهای شهری	2
	جذابیت‌های بصری و منظر شبانه	2
ویژگی‌های محیط		
	کیفیت اقلیم خردفضاهای شهری	3
	محیط پاک	4
	کیفیت هوا	5

2-1- معرفی روش ممیزی طراحی شهری

سنجش کیفیت رویدادمداری در پژوهش جاری، با کاربست روش ممیزی طراحی شهری است. همان‌طور که در فرایند تدوین ممیزی طراحی شهری شکل (2) نشان داده شد؛ پس از تدوین و تدقیق معیارهای ارزیابی باتوجه به بستر مورد نظر، به تدوین چک لیست ممیزی (نمونه ساختار چک لیست ممیزی جدول 4) پرداخته می‌شود. این چک لیست، اطلاعات و معیارهای توصیفی را به وسیله امتیازدهی (متخصصان شهری یا مردم به صورت پرسشنامه یا مصاحبه و ...) به تحلیل‌های کمی تبدیل می‌کند. جدول زیر، نمونه‌ای از چک لیست ممیزی را نمایش می‌دهد. جدول (5)، چک لیست اصلی این پژوهش را به همراه امتیازها نمایش می‌دهد.

2-2- انتخاب محدوده مطالعاتی

خیابان حافظیه شیراز در شمال شرقی شیراز و در غرب منطقه 3 شهرداری واقع شده است که از سمت شمال به دروازه قرآن، از سمت شرق به بلوار گلستان، از جنوب به بلوار ساحلی شرقی و از غرب به بلوار آیت اله ربانی مسدود می‌شود. این محور با عرض 30 متر و طول 440 متر از سال 1392، به پیاده‌راه تبدیل شد. لازم به ذکر است، این پیاده‌راه به جهت مجاورت در کنار عنصر تاریخی حافظیه، وجود تالارهای مختلف، ورزشگاه حافظیه و باغ ملی بستر بسیار مناسبی برای ایجاد رویدادمداری است.

3- نتایج و بحث

این بخش در سه قسمت مجزا تدوین شده است. بخش اول، به شناخت وضع موجود محدوده مطالعاتی توسط نقشه‌های شناختی (معیارهای تدوین شده در شکل 1، معیارهای مؤثر بر رویدادمداری پیاده‌راه‌های شهری) پرداخته است.

3-1- شناخت وضع موجود

همان‌طور که در شکل 1، اشاره شد؛ هویت و معنا، جزیی

از عوامل مؤلفه‌های ذهنی، تجربی و زیبایی شناختی هستند. به همین جهت نگارندگان تلاش کردند تا ضمن نمایش محدوده مورد مطالعه در قالب تصویر هوایی فوق، فضاهای خاطره‌انگیز این محدوده (مشخص شده در شکل 14) را در قالب اسکیس‌های مکان‌مند شکل 13، نمایش دهند.

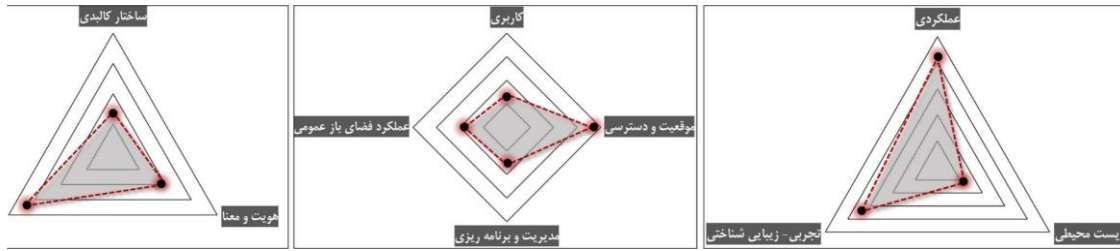
2-3- تحلیل و بررسی ارزیابی متخصصان شهری

جدول زیر چک‌لیست ممیزی رویدادمداری را در پیاده‌راه حافظیه شیراز را باتوجه به امتیازات نهایی متخصصان نشان می‌دهد. یک گروه تمرکز یا کانونی متشکل از متخصصان شهری منتخب با روش گلوله‌برفی، با حضور مستقیم در پیاده‌راه و بحث‌های گروهی متعدد، معیارهای موجود در چک‌لیست زیر (جدول 5) را مورد ارزیابی قرار داده و بر اساس طیف 5 گزینه‌ای لیبرت، امتیازدهی کردند.

اشکال زیر به تحلیل و بررسی پاسخ متخصصان پیرامون چک‌لیست ممیزی اشاره می‌کند.

بررسی و مقایسه میان مؤلفه‌های رویدادمداری در خیابان حافظیه، نشان می‌دهد که این خیابان در مؤلفه عملکردی- فعالیتی که نمود عینی و ملموس در جهت ایجاد رویدادمداری و ساماندهی رویدادها دارد، نسبت به مؤلفه تجربی- زیبایی‌شناختی و پایداری محیطی بهتر عمل کرده است (شکل 15).

از سویی مقایسه میان شاخص‌های مرتبط با مؤلفه عملکردی- فعالیتی نشان می‌دهد که شاخص موقعیت و دسترسی به دلیل ایمنی بالای عابران پیاده و همچنین فراوانی معیارها از نظر متخصصان به‌عنوان بهترین شاخص و پس از آن شاخص عملکرد فضای باز عمومی و با اختلاف بسیار کمی، شاخص‌های مدیریت و برنامه‌ریزی رویدادها و در نهایت شاخص کاربری به جهت عدم وجود مشاغل محلی و بازارهای خرده‌فروشی متنوع، فعال و تجاری خرد و همچنین خدمات شهری و تفریحی 24 ساعته نامناسب انتخاب شده است (شکل 16).

شکل 17 - مقایسه میان شاخص‌های مرتبط با مولفه تجربی-زیبایی شناختی
Fig. 17- Comparison between indicators related to the experimental-aesthetic component

شکل 16- مقایسه میان شاخص‌های مرتبط با مولفه عملکردی- فعالیتی
Fig. 16- Comparison between indicators related to functional-activity component

شکل 15- مقایسه میان مولفه‌های رویدادمداری
Fig. 15- Comparison between orbital event components

اکثر پژوهش‌های داخلی و خارجی به ارزیابی کیفیت رویدادمداری در فضاهای عمومی شهری و همچنین، کاربری ممیزی جهت بررسی امنیت، ایمنی جاده‌ها، پیاده‌مداری، کیفیت زیست محیطی شهری و غیره پرداخته‌اند و این در حالی است که نگارندگان در این پژوهش تلاش نمودند تا در گام نخست، با بررسی پژوهش‌های متعدد، ضمن تلفیق و بررسی مؤلفه‌های رویدادمداری، کیفیت فضاهای شهری و پیاده‌راه‌های شهری، معیارهایی جهت ارزیابی و سنجش کیفیت رویدادمداری در پیاده‌راه‌های شهری ارائه نمایند (شکل 1)، در دومین گام و در راستای پاسخ‌گویی به دومین پرسش پژوهش، ضمن بررسی مفهوم ممیزی، فرآیند تدوین ممیزی طراحی شهری (شکل 3) را بررسی نمایند. به منظور پیشبرد پژوهش، آشنایی بیشتر با خیابان حافظیه شیراز و همچنین سنجش کیفیت رویدادمداری در این پیاده‌راه، نگارندگان ابتدا به تدقیق معیارهای مذکور با توجه به بستر مطالعاتی (پیاده‌راه حافظیه شیراز) و همچنین تولید نقشه‌های شناختی مرتبط با این معیارها پرداختند. در مرحله بعد، چک‌لیست ممیزی سنجش کیفیت رویدادمداری پیاده‌راه حافظیه (جدول 5) توسط متخصصان امتیازدهی شد. بر اساس تحلیل یافته‌های نتایج حاصل از مشاهدات میدانی نگارندگان، نقشه‌های شناختی و پاسخ متخصصان شهری به چک‌لیست ممیزی، محدوده مطالعاتی با جدول SWOT، به صورت یکپارچه تحلیل شد.

میان شاخص‌های مرتبط با مؤلفه تجربی-زیباشناختی، در ابتدا شاخص دید و منظر به جهت نگهداری از نمای ابنیه تاریخی و همچنین فراوانی معیارها سپس هویت و معنا به جهت وجود آرامگاه حافظیه شیراز با پیشینه فرهنگی و تاریخی مناسب و همچنین عناصر خاطره‌انگیزی مانند باغ ملی و ورزشگاه حافظیه بهترین و در انتها نیز به سبب عدم مطلوبیت پیوستگی و انسجام ساختار کالبدی، با اختلافی بسیار ناچیز، شاخص ساختار کالبدی نامناسب ارزیابی شده است (شکل 17).

3-3- جمع‌بندی یافته‌ها در قالب جدول SWOT

در ادامه بر اساس تحلیل و یافته‌های نتایج حاصل از مشاهدات میدانی و نقشه‌های شناختی تدوین شده توسط نگارندگان و همچنین با توجه به پاسخ متخصصان شهری به چک‌لیست ممیزی سنجش رویدادمداری در پیاده‌راه حافظیه شیراز، جدول SWOT (جدول 6) جهت جمع‌بندی تمام یافته‌های فوق تدوین شده است.

4- نتیجه گیری

با توجه به مطالعات انجام شده، به خوبی می‌توان نتیجه گرفت که بحث سنجش کیفیت رویدادمداری در پیاده‌راه‌های شهری با کاربری روش ممیزی طراحی شهری، در پژوهش‌های طراحی شهری، به‌ویژه پژوهش‌های داخلی به ترتیبی که می‌باید مورد بررسی قرار نگرفته است. به عبارتی دیگر، می‌توان اظهار داشت

جدول 6- تحلیل SWOT یکپارچه خیابان حافظیه شیراز

Tab. 6- Integrated SWOT analysis of Hafezieh Street, Shiraz

مؤلفه	شاخص	قوت	ضعف	فرصت	تهدید
کاربری	<ul style="list-style-type: none"> وجود تالارها و سالن‌های رویداد از جمله تالار حافظ، تماشاخانه استاد سپاسدار در این محور. وجود فعالیت‌های هنری و فرهنگی و اجتماعی همچون موسیقی‌های خیابانی. 	<ul style="list-style-type: none"> وجود تالارها و سالن‌های رویداد از جمله تالار حافظ، تماشاخانه استاد سپاسدار در این محور. وجود فعالیت‌های هنری و فرهنگی و اجتماعی همچون موسیقی‌های خیابانی. 	<ul style="list-style-type: none"> وجود کاربری‌های ناسازگار (اداری، آموزشی) در سراسر پیاده‌راه. عدم وجود کاربری‌های فعال (کافه‌ها و رستوران‌ها)، جاذب جمعیت و شبانه. وجود کاربری‌های درشت‌دانه و بلوک‌های بزرگ شهری در سراسر پیاده‌راه. عدم وجود مشاغل محلی، بازارهای خرده‌فروش متنوع و تجاری خرد در محدوده. 	<ul style="list-style-type: none"> امکان شکل‌گیری رویدادهای فرهنگی باتوجه به تاریخ و گذشته در تالارها و سالن‌های محور. امکان تسری الگوی فعالیت‌های هنری و فرهنگی به فعالیت‌ها و رویدادهای مختلف فرهنگی. 	<ul style="list-style-type: none"> احتمال کاهش پاسخ‌گویی محور حافظیه به رویدادهای متنوع به دلیل وجود کاربری‌های ناسازگار و درشت‌دانه. احتمال کاهش امنیت در شب به دلیل عدم وجود کاربری‌های شبانه، بازارهای خرده‌فروش متنوع و تجاری خرد در محدوده.
			<ul style="list-style-type: none"> وجود ترافیک سنگین در مقابل محور پیاده حافظیه. عدم وجود پارکینگ مناسب و پارک خودروها در مکان‌های حمل با جرقبیل و پارک ممنوع. عدم وجود شبکه‌ای پیاده محور. عدم وجود امکانات و تجهیزات مناسب برای ایستگاه‌های اتوبوس. 	<ul style="list-style-type: none"> امکان طراحی ورودی مشخص به محدوده از سمت چهارراه حافظیه و چهارراه ادبیات. امکان طراحی مسیر ویژه دوچرخه در محدوده به دلیل ایمنی بالای ترافیکی محدوده باتوجه به پتانسیل عبور سایر وسایل حمل‌ونقلی. 	<ul style="list-style-type: none"> قرارگیری محور میان دو چهارراه و برخورداری از دسترسی مناسب به خیابان‌های اطراف. عبور وسایل حمل‌ونقل عمومی در محدوده. برخورداری عابران از ایمنی بالا جهت اقدامات ترافیکی مناسب، خط‌کشی عابران و وجود علائم راهنما.
مدیریت و برنامه‌ریزی	<ul style="list-style-type: none"> برخورداری از بستر ویژه‌ای جهت رویدادهای فرهنگی، هنری و تاریخی. 	<ul style="list-style-type: none"> برخورداری از بستر ویژه‌ای جهت رویدادهای فرهنگی، هنری و تاریخی. 	<ul style="list-style-type: none"> عدم تبلیغات مناسب جهت اطلاع‌رسانی برگزاری رویدادها. مشارکت کم مردم در برگزاری رویدادها. خلیصه‌شدن رویدادها در زمان تعطیلات. 	<ul style="list-style-type: none"> امکان گسترش رویدادها در زمان‌های مختلف و روزهای دیگر. 	<ul style="list-style-type: none"> احتمال عدم حضور مردم در رویدادهای مختلف به جهت عدم اطلاع‌رسانی و تبلیغات مناسب. کاهش حس تعلق مردم نسبت به فضا به سبب کمبود مشارکت محلی در برگزاری رویدادها.
			<ul style="list-style-type: none"> عدم استفاده مناسب از فضای مقابل ورزشگاه حافظیه و استفاده از این فضا به‌منظور پارک خودرو. عدم وجود فضای بازی برای کودکان. 	<ul style="list-style-type: none"> امکان برگزاری رویدادهای خطی، باتوجه به پتانسیل محور پیاده‌راه حافظیه. امکان برگزاری رویدادهای مختلف در فضاهای باز باغ ملی و تالارهای متنوع. امکان برپایی مراسم‌های متنوع برای تمامی گروه‌های سنی و جنسی. 	<ul style="list-style-type: none"> پیوستگی تالار حافظ، آرامگاه حافظیه، و تماشاخانه استاد سپاسدار با فضای باز مقابل آن. حضور گروه‌های قومی و جنسیتی در تمام طول محدوده.

مؤلفه	شاخص	قوت	ضعف	فرصت	تهدید
زیبایی شناختی - تجریمی	ساختار کالبدی	☐ وجود تناسب و هماهنگی برخی قسمت‌های جداره با پیاده‌راه فرهنگی.	☐ عدم تناسب خط آسمان به سبب وجود جداره نرم در بخشی از پیاده‌راه.	☐ امکان بازسازی بناهایی با معماری خاص.	☐ خطر ریزش برخی بناهای ناپایدار به سبب مصالح با قدمت بالا.
	هویت و معنا	☐ بهره‌مندی از هویت و پیشینه تاریخی و فرهنگی به دلیل وجود آرامگاه حافظیه.	☐ عدم وجود خوانایی بصری به سبب نماهای ناهماهنگ بناها.	☐ بهره‌گیری از عنصر مهم حافظیه جهت ایجاد رویدادها و هویت خاص در محدوده.	☐ به‌خطرافتادن هویت محدوده به سبب عدم رسیدگی به جلوه بصری نماهای بناهای جداره.
	دید و منظر	☐ وجود کریدور دید بصری قوی به سبب درختان در دو طرف پیاده‌راه.	☐ وجود جداره نامطلوب در ابتدای چهارراه ادبیات.	☐ امکان طراحی مجدد جداره با توجه به ماهیت تاریخی، فرهنگی پیاده‌راه.	☐ احتمال اغتشاش بصری به دلیل جداره نامطلوب، تبلیغات و همچنین پارک نامناسب خودرو مقابل ورزشگاه حافظیه.
بایداری محیطی	ویژگی‌های محیط	☐ برخورداری از محیط پاک و کیفیت مطلوب هوا به دلیل قرارگیری باغ ملی در نزدیکی محور.	☐ عدم وجود سطوح‌های زباله تفکیکی در محور.	☐ امکان افزایش سرزندگی با کاشت پوشش گیاهی متناسب با اقلیم.	☐ کاهش جذابیت بصری به سبب ناهماهنگی پوشش گیاهی موجود.
		☐ برخورداری از فضای سبز در جهت فضای سبز در محدوده به سبب پتانسیل فضای سبز محدود.	☐ وجود آب‌نماهای متعدد از کارافتاده در محدوده.	☐ امکان طراحی المان‌های سبز در محدوده به سبب پتانسیل فضای سبز محدود.	☐ احتمال کاهش حضور مردم به دلیل فقدان مبلمان کافی جهت نشستن در فضا.
		☐ برخورداری از نمای تاریخی آرامگاه حافظیه.	☐ عدم وجود مبلمان کافی در جهت فضای سبز.	☐ امکان معرفی شیراز.	☐ احتمال کاهش حضور مردم به دلیل فقدان مبلمان کافی جهت نشستن در فضا.
		☐ برخورداری از عنوان پایتخت جوانان اسلام.	☐ وجود آب‌نماهای متعدد از کارافتاده در محدوده.	☐ امکان طراحی سبب پتانسیل فضای سبز محدود.	☐ احتمال کاهش مطلوبیت پیاده‌راه به جهت آب‌نماهای از کارافتاده متعدد.

جدول 7- اهداف، راهبرد و سیاست جهت ایجاد رویدادمداری در خیابان حافظیه شیراز

Tab. 7- Objectives, strategy, and policy to create an event center in Hafezieh Street, Shiraz

مؤلفه‌ها	شاخص‌ها	اهداف	راهبرد	سیاست
عملکردی - فعالیتی	کاربری	ایجاد سرزندگی و پویایی	ایجاد سازگاری و مطلوبیت کاربری‌ها	☐ ایجاد کاربری‌های تجاری خرد و محله‌ای، 24 ساعته به وسیله سازه‌های متحرک متقابل کاربری‌های ناسازگار (آموزشی، خدماتی محور حافظیه) با جداره‌های صلب و غیرفعال در شب جهت ایجاد چشمان ناظر و سرزندگی.
			ایجاد قرارگاه‌های رفتاری	☐ فراهم نمودن بستر مناسب دست‌فروشان و غرفه‌های موقت با فعالیت‌های متناسب باروحیه بافت تاریخی در طول محور حافظیه شیراز.
				☐ استفاده از پتانسیل محور خطی حافظیه برای کاربست سکانس‌های فضایی، فعالیتی و رویدادی متنوع در طول محور.

☐ برگزاری رویدادهای مختلف فرهنگی، تاریخی در تالار حافظ و رویدادهای ورزشی در ورزشگاه حافظیه.	حفظ و نگهداری از تالارها و سالنهای رویداد	
☐ ایجاد فضایی مناسب در خیابانهای مرتبط با حافظیه جهت پارک خودروها، برای جلوگیری از پارک حاشیهای خودروها.	مدیریت ترافیک	بهبود و ارتقا شبکه حمل و نقل
☐ ایجاد فضای مشخص در مجاور باغ ملی، به عنوان مسیر دوچرخه با مبدأ و مقصد مشخص.	بهبود وضعیت حمل و نقل عمومی	موقعیت و دسترسی
☐ اتصال پیاده راه حافظیه از طریق محور میان حافظیه و آرامستان مجاور آن به باغ جهان نما و باغ موزه مشاهیر و تاحدامکان به باغ نو.	ایجاد شبکه پیاده محور	پیوستگی و انسجام
☐ ایجاد برنامه هایی برای تقویت بعد مشارکتی مثل برگزاری مراسم و جشن های مرتبط با سنت و آیین، شورای محله.	تقویت مشارکت اجتماعی	بهبود
☐ تشکیل گروه هایی از ساکنان جهت تبلیغات گسترده برای برگزاری رویدادها.	مدیریت تمام رویدادها با موضوعات مختلف برای گروه های مختلف با برنامه مناسب و تدوین شده توسط مدیران شهری.	مدیریت و برنامه ریزی
☐ ساماندهی و نظارت بر ایجاد رویدادهای متنوع در تمامی ایام سال.	ارتقا نظارت و مدیریت بر رویدادها	زی رویدادها
☐ حفظ و نگهداری تمام زیرساخت های رویداد شامل (ساختمان ها و تالارهای، فضاهای باز و عمومی، دسترسی).	امکان استفاده از فضاهای باز عمومی و همچنین پیوستگی فضای باز مقابل تالارها و سالن ها جهت برپایی رویدادهای متنوع	تقویت جمع پذیری
☐ استفاده از باغ ملی به عنوان فضایی باز عمومی در جهت رویدادهای تفریحی (کنسرت ها، نمایش های خیابانی، مراسم اهدا جوایز).	☐ استفاده از فضای مقابل ورزشگاه حافظیه شیراز، جهت رویدادهای ورزشی.	عملکرد فضای باز عمومی
☐ استفاده از فضای پیاده رو حافظیه، جهت برپایی نمایشگاه های آثار هنری، نمایشگاه صنایع دستی.	☐ استفاده از محور خطی حافظیه جهت برگزاری رویدادهای خطی.	
☐ استفاده از پیوستگی فضای باز مقابل تالار حافظ و دارایی (خزانه معین) جهت برپایی رویدادهایی همچون، بازی های بومی و محلی، جشنواره غذاهای محلی و بومی.	☐ استفاده از انواع رویدادهای مختلف برای سرزندگی محور حافظیه و جذب تمام گروه های سنی و جنسی اعم از رویدادهای مذهبی، آیینی، تاریخی، فرهنگی و هنری.	
☐ فراهم آوردن قرارگاه رفتاری جهت بازی کودکان و رویدادهایی همچون جشنواره نقاشی کودکان در محور حافظیه شیراز.	ایجاد فضاهایی همه شمول	
☐ استفاده از فضای درون تالار حافظ و ورزشگاه حافظیه به منظور قابلیت انتقال رویدادها و فعالیت های متنوع به فضاهای باز مقابلشان.	بهبود انعطاف پذیری	ایجاد فضاهای عمومی و مکث
☐ استفاده از تمام ابنیه تاریخی و فرهنگی محدوده حافظیه در جهت ایجاد رویدادهایی جهت افزایش خاطره انگیزی.	تقویت هویت مکانی و خاطره انگیزی	هویت و معنا
☐ استفاده از گونه ها و مصالح ساختمانی متناسب با هویت تاریخی، فرهنگی محور حافظیه شیراز.	ساخت کالبد متناسب با عملکرد	ساختار کالبدی محدوده
☐ استفاده از کاربری های تجاری خرد، خلاقیت ها و هنرهای عمومی در جداره های صلب مانند کاربری های آموزشی، خدماتی محور حافظیه غیر فعال در شب.	ایجاد لبه فعال	تقویت خوانایی محور
☐ جداره سازی مطلوب و استفاده از دیوارنگاری ها و هنرهای محیطی جهت افزایش حس تعلق بر سایر جداره های موجود در محور حافظیه.	بهبود وضعیت جداره ها و نماها	دید و منظر

☐ اجرای نورپردازی سه بعدی، بر جداره تاریخی حافظیه جهت تجمع مردم و ایجاد حس مکان. ☐ حفظ و نگهداری از نمای آرامگاه حافظیه به عنوان عنصر فرهنگی - تاریخی.	سیمای بصری		
☐ استفاده از میلمان های متنوع، خلاق و منحصر به فرد متناسب با روحیه تاریخی و فرهنگی محور حافظیه. ☐ استفاده از آب نماهای موجود در محور حافظیه، جهت مطلوب ساختن هوا.	ایجاد جذابیت بصری		
☐ استفاده از عناصر سایه بان و توجه به آسایش اقلیمی در قسمت شمالی محور حافظیه شیراز به منظور استفاده از شرایط آب و هوایی متفاوت.	لزوم توجه به تسهیلات رفاهی	افزایش پایداری و آسایش محیطی	ویژگی های محیط

زمینه قرار گیرد و از سوی دیگر نیز، گامی کوچک جهت نیل به ایجاد رویدادمداری در محور حافظیه شیراز باشد.

تقدیر و تشکر:

نویسندگان مقاله از تمامی افرادی که در انجام این پژوهش یاری رساندند، به ویژه متخصصان شهری که با حضور مستقیم در پیاده راه حافظیه شیراز، ضمن گفت و گو و بحث، در ابتدا کیفیت رویدادمداری در پیاده راه را ارزیابی و سپس با بیان سیاست هایی به ایجاد و ارتقا کیفیت رویدادمداری پیاده راه حافظیه شیراز، کمک نمودند و همچنین افرادی که ارزیابی کیفیت مقاله را انجام دادند، تشکر و قدردانی می نمایند.

پی نوشت

- ¹ Collective memory
- ² Place
- ³ History and Values
- ⁴ Activities/Events
- ⁵ The impact of 'seasonal urban event' to the hosting city's urban vitality: case study of Summer beach and Winter Wonderland in Nottingham, UK.
- ⁶ Heo
- ⁷ Colombo and Richards
- ⁸ Eventful Cities as Global Innovation Catalysts: The Sónar Festival Network.
- ⁹ Emerging Models of the Eventful City.
- ¹⁰ Exploring and developing crime prevention through environmental design (CPTED) audits: an iterative process.
- ¹¹ Cozens
- ¹² Nooruldeen and Yücel Caymaz
- ¹³ Audit of open space design criteria In Neighborhood Residential Areas Case in Batisehir complex, Istanbul.
- ¹⁴ Hooi and Pojani
- ¹⁵ Urban design quality and walkability: an audit of suburban high streets in an Australian city.
- ¹⁶ Examining the Relationship between Urban Design Qualities and Walking Behavior: Empirical Evidence from Dallas, TX.
- ¹⁷ Ewing & Handy
- ¹⁸ Measuring the Unmeasurable: Urban Design Qualities Related to Walkability.
- ¹⁹ Moudon and Lee

پس از بررسی های صورت گرفته، این نتیجه به دست می آید که پیاده راه حافظیه شیراز، هر چند کمبودهایی در رسیدن به فضای رویدادمدار را دارد؛ اما به دلیل پتانسیل های موجود همچون برخورداری از پیشینه فرهنگی و تاریخی بالا، تالارها و سالن های رویداد متعدد، فضای باز رویدادمدار، ایمنی بالای حرکت و جابه جایی عابران پیاده در محدوده، نگهداری و حفاظت از نمای و جداره حافظیه، کیفیت هوای مطلوب، عرض و طول و شیب مناسب پیاده راه، فضایی خاطره انگیز است که امکان برپایی رویدادهای متنوع را دارد. در این راستا و همچنین پاسخ گویی به سومین پرسش پژوهش، به تدوین راهبردها و سیاست هایی جهت ایجاد و ارتقا رویدادمداری در خیابان حافظیه شیراز پرداخته شده است.

این نکته قابل توجه است که راهبردها و سیاست های این پژوهش می تواند برای پژوهش های مشابه (با نمونه موردی پیاده راه شهری) کاربردی باشند به این شرط که پژوهشگران به بستر و زمینه نمونه مطالعاتی و تفاوت شهرها با یکدیگر توجه کنند. در جهت پیشنهادهای آتی برای سایر پژوهشگران، می توان به بررسی کیفیت های دیگری از طراحی شهری، مقایسه تطبیقی چندین پیاده راه شهری و یا بررسی نمونه های مطالعاتی در مقیاس های کلان تر اشاره کرد.

در نهایت امید بر آنست که راهبردها و سیاست های برآمده از انجام این پژوهش، از سویی بتواند مورد توجه متخصصین امور شهری از جمله؛ نهادهای امور شهری، شهرداری، معاونت خدمات طراحی شهری و حتی دانشجویان و پژوهشگران علاقه مند به مطالعات در این

Colombo, A., & Richards, G. (2017). Eventful cities as global innovation catalysts: The Sónar Festival network. *Journal of Event Management*, 21(5), 621-634.

<https://doi.org/10.3727/152599517X15053272359077>

Cozens, P., Babb, C. & Stefani, D. (2023) Exploring and developing crime prevention through environmental design (CPTED) audits: an iterative process. *Crime Prevention and Community Safety*, 25(1), 1-19. <https://doi.org/10.1057/s41300-022-00170-0>

Ewing, R., & Handy, S.L. (2009). Measuring the Unmeasurable: Urban Design Qualities Related to Walkability. *Journal of Urban Design*, 14(1), 65-84. <https://doi.org/10.1080/13574800802451155>

Farhdikhah, H., Zyari, K., & Kalantari, M. (2018). Evaluation of Urban Defenseless Spaces Using Safety Audit (Case Study: Tehran Harandi Neighborhood). *Journal of Studies of Human Settlements Planning*, 13(1), 19-36 [in Persian].

Gehl, J. (1987). *Life between buildings*. New York: Using public space.

Golkar, K. (1379). Constitutive components of urban design quality, *Soffeh Scientific Research Journal*, 32, 38-65 [in Persian].

Habibi, K., & Haghi, M. R. (2018). The Comparison of Iranian and Foreign Footpaths Based on ANP Method. *Journal of Iranian Architecture & Urbanism (JIAU)*, 9(1), 5-19 [in Persian]. <https://doi.org/10.30475/isau.2018.68575>

Hamidi, Sh., & Moazzeni S. (2019). Examining the Relationship between Urban Design Qualities and Walking Behavior: Empirical Evidence from Dallas, TX. *Sustainability*, 11(10), 2720.1-14. <https://doi.org/10.3390/su11102720>

Hariri, N. (2014). Group focus as a qualitative research, *Information and Communication Quarterly Book Review*, 2(7-8), 161-166. (in Persian). <http://icbr.faslnameh.org/article-1-210-fa.html>

Heo, W., Tang, Y., Liu, F., Hanks, L., & Xu, X. (2022). The impact of 'seasonal urban event' to the hosting city's urban vitality: case study of Summer beach and Winter Wonderland in Nottingham, UK. *Acta Scientiarum. Technology*, 44(1), e57668.

²⁰ Walking and bicycling: an evaluation of environmental audit instruments.

²¹ European Capital of Culture

²² Cannes Film Festival

²³ Audit

²⁴ An auditor

²⁵ An official inspection of an organization's accounts, typically by an independent body.

²⁶ A systematic review or assessment of something.

²⁷ Built environment audits

²⁸ Urban design audit

²⁹ در خصوص اندازه نمونه در روش گروه کانونی، بنا بر نظر جانسون و کریستنسن، در صورتی می‌توانیم از تعداد نمونه بیشتری در استفاده کنیم که بتوانیم زمان را در دوره‌های بحث کانونی مدیریت کنیم. از طرفی طبق گفته‌ی کروگر، گروه‌های کانونی باید به اندازه‌ای کوچک باشند تا همه افراد فرصت کافی داشته باشند (پاک گوهر و خلیلی، 1400). در این خصوص مورگان همچنین اظهار می‌دارد که به طور معمول تعداد ۳ تا ۵ گروه متمرکز برای رسیدن به اشباع کافی هستند (Morgan, 1997).

³⁰ Snowball sampling. در روش نمونه‌گیری گلوله برفی از شرکت کنندگان اولیه خواسته می‌شود تا افراد همسان خود را به پژوهشگر ارجاع دهند در این روش ممکن است چند نفر به صورت مکرر توسط افراد مطلع توصیه شوند. در مواردی که این نوع همگرایی میان آرای صاحب‌نظران وجود دارد، افراد انتخاب شده نمونه‌ای بسیار معتبر را تشکیل خواهند داد (Jalali, 2013).

³¹ Focus group روش گروه تمرکز در واقع عبارت از تشکیل یک جلسه بحث گروهی درباره یک زمینه پژوهشی ویژه است که پژوهشگر در این حال، قصد دریافت بینشی را دارد که از تعامل بین‌فردی شرکت‌کنندگان در جریان بحث حاصل می‌شود (Hariri, 2013).

مراجع

Afshar Sari Aslani, A. (2016). Compilation of a guide for location and design of urban public spaces based on event orientation, case example: District 44 of Tehran, (unpublished Master's Thesis of Urban Design), Faculty of Art and Architecture, Tarbiat Modares University [in Persian].

Antonova, N., Grunt, E., & Merenkov, A. (2017). Monuments in the Structure of an Urban Environment: The Source of Social Memory and the Marker of the Urban Space. IOP Conference Series: Materials Science and Engineering, 245 (6), 1-6. doi:10.1088/1757-899X/245/6/062029

Busa, F., Min, Z., Jianzhong, W., Loscetales, V. G., Jian, C., & Bertone, T. (2011). edited by United Nations, Bureau International des Expositions and Shanghai 2010 World Exposition Executive Committee, 1-36.

CPTED Strategies and Safety Audit Assessment Model (Case Study: Mellat Park of Zanjan). *Geographical Urban Planning Research (GUPR)*, 3(3), 325-341[in Persian].
<https://doi.org/10.22059/jurbangeo.2015.55886>

Morgan, D. L. (1997). Focus groups as qualitative research. *Qualitative Research Methods Series*, 16. Thousand Oaks, CA: Sage.
<https://doi.org/10.4135/9781412984287>

Moudon, A.V., Lee, C. (2003). Walking and bicycling: an evaluation of environmental audit instruments. *American Journal of Health Promotion: AJHP*, 18(1), 21-37.
<https://doi.org/10.4278/0890-1171-18.1.21>

Nooraie, H., & Sattari, N. (2018). Analysis of the Amount of Eventful in the 15 Regions of Isfahan Metropolis with Special Reference to Event Infrastructures. *Journal of Fine Arts: Architecture & Urban Planning*, 22(4), 45-56[in Persian].
<https://doi.org/10.22059/jfaup.2018.246536.671874>

Olojede, P., & Olayinka, E. (2022). Historical Perspective of Auditing and Professional Accounting Development in Nigeria. *Indian-Pacific Journal of Accounting and Finance*, 6(4), 16-37.
<https://doi.org/10.52962/ipjaf.2022.6.4.138>

Obodoekwe E, & Agbo, E, I. (2020). relationship between auditor's independence and the credibility of audited financial statements in Nigeria. *Journal of Accounting Information and Innovation*, 6 (9), 26-37.
<http://eprints.gouni.edu.ng/id/eprint/3197>.

Pakgozar, A., & Khalili, M. (2021). Investigation of sample size in qualitative sampling methods. *Popularization of Science*, 12(1), 270-297[in Persian].
<https://doi.org/10.22034/popsci.2021.286809.1090>

Richards, G., (2017). Emerging models of the eventful city. *Journal of Event Management*, 21(5), 533-543.
<https://doi.org/10.3727/152599517X15053272359004>

Richards, G., & Colombo, A. (2017). Rethinking the eventful city. *Journal of Event Management*, 21(5), 527-531.
<http://dx.doi.org/10.3727/152599517X15053272358997>

<https://doi.org/10.4025/actascitechnol.v44i1.57668>

Holmes, K., Hughes, M., Mair, J., & Carlsen, J. (2015). *Events and Sustainability* (1-206). Abingdon: Routledge.

Hooi, E., & Pojani, D. (2020). Urban design quality and walkability: an audit of suburban high streets in an Australian city. *Journal of Urban Design*, 25(1), 155-179.
<https://doi.org/10.1080/13574809.2018.1554996>.

Iuliia, K., Valentina, S., (2022). A method developed for selecting street to create pedestrian public spaces with the use of transport modeling. *Procedia Computer Science*, 212, 83-92.
<https://doi.org/10.1016/j.procs.2022.10.210>

Jalali, R. (2013). Qualitative research sampling. *Journal of Qualitative Research in Health Sciences*, 1(4), 310-320[in Persian].

Jangjoo, S., Hajipoor, K., & Lotfi, S. (2021). Providing Eventful City Planning Strategies Based on the Principles of Enhancement of Destination Competitiveness, Case Study: Shiraz, Iran. *Journal of Tourism and Development*, 10(3), 97-115[in Persian].
<https://doi.org/10.22034/jtd.2020.239083.2079>

Lak, A., & Hakimian, P. (2019). Collective memory and urban regeneration in urban spaces: Reproducing memories in Baharestan Square, city of Tehran, Iran. *City, Culture and Society*, 18(100290), 2-10.
<https://doi.org/10.1016/j.ccs.2019.100290>

Mahjoub Jalali, N., Molavi, M., Shabani, A., & Nazemi, E. (2020). Hierarchical Pattern of the Place Meaningfulness through Establishing Events in the Urban Public Spaces (Case Study: The Central Pedestrian District of Rasht). *Urban Planning Knowledge*, 4(1), 113-132[in Persian].
<https://doi.org/10.22124/upk.2020.14490.1295>

Menzina, E., & Vugule, K. (2021). Importance and planning of pedestrian streets in urban environment. *Landscape architecture and art*, 16(16), 80-86.
<http://dx.doi.org/10.22616/j.landarchart.2020.16.08>

Mohammed Hamidi, S., Kalantari, M., & Waysian, M. (2015). Analysis of Lighting Situation and Safety of Urban Spaces Using

Smith, A. (2015). *Events in the city: Using public spaces as event venues*. Kidlington Oxford: Routledge. *Urban Design Toolkit*. (2006), Ministry for the Environment, New Zealand.

Yassin, H. H. (2019). *Livable city: An approach to pedestrianization through tactical urbanism*. *Alexandria Engineering Journal*, 58(1), 251-259.

<https://doi.org/10.1016/j.aej.2019.02.005>

Yavari, M., & Ayvazian, S. (2018). *The Explanation of Architectural Components Affecting Monumental Tombs in Contemporary Iran*. *Space Ontology International Journal*, 7(4), 25-40.

<https://dorl.net/dor/20.1001.1.23456450.2018.7.4.3.7>

Yücel, G., & Nooruldeen, J. (2021). *Audit of open space design criteria In Neighborhood Residential Areas Case in Batischehir complex, Istanbul*. *UXUC - User Experience and Urban Creativity*, 3(1), 128 - 143.

<https://doi.org/10.48619/uxuc.v3i1.458>.

Richards, G., & Palmer, R. (2010). *Eventful Cities: Cultural Management and Urban Revitalisation*. (1st ed.). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780080940960>

Sadri, A., Bankian Tabrizi, A., & Refaei afsharghezelbash, S. (2019). *Impact of pavement on increasing social interactions in urban spaces of Bojnourd (Case study: Taleghani Street, Shahid Square to Telecommunication Area)*. *The Journal of Applied Research in Geographical Sciences*, 19 (54) ,81-102[in Persian]. <http://dx.doi.org/10.29252/jgs.19.54.81>

Saghafi Asl, A., Haghlesan, M., & Abdollahzadeh Taraf, A. (2012). *The role of pedestrian streets in the sustainability of urban spaces, Case Study: Tabriz Tarbiyat Street, Iran*. *Advances in Natural and Applied Sciences*, 6(6), 1014-1021. <https://api.semanticscholar.org/CorpusID:221733472>

Salehi Mava, F., Khatami, S. M., & Ranjbar, E. (2022). *An Analysis on the Factors Affecting the Creation of Event-Oriented Urban Public Spaces Case Study: Central Part of Tehran (District 12)*. *The Monthly Scientific Journal of Baghe-Nazar*, 19(106), 85-98. (in Persian).

<https://doi.org/10.22034/bagh.2021.269717.4780>